

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Полтавська обласна рада
вул. Соборності, 45, м. Полтава, 36014

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула лист Полтавської обласної ради від 15.04.2021 № 01-19/986, надісланий на розгляд листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 13052/0/2-21 та **в межах компетенції**, повідомляє.

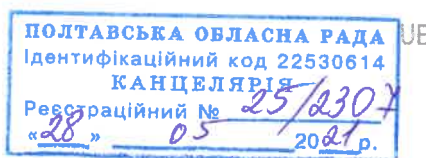
Стосовно доступу до інфраструктури об'єктів енергетики для розміщення електричних мереж та/або іншого обладнання

Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) Регулятор є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України.

Положеннями статті 2 Закону про НКРЕКП визначено, що Регулятор здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері енергетики, зокрема діяльності з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії; діяльності з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, забезпечення купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, трейдерської діяльності.

Згідно з частиною першою статті 5 Закону про НКРЕКП Регулятор у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом про НКРЕКП та іншими законодавчими актами України.

Положеннями статті 17 Закону про НКРЕКП встановлено, що для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема, забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних

НКРЕКП
№6127/17.1.4/7-21 від 19.05.2021

послуг, надає роз'яснення з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора тощо.

При цьому повідомляємо, що регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання під час розміщення елементів вуличного освітлення на електричних мережах операторів системи розподілу не належить до сфер діяльності Регулятора, визначених Законом про НКРЕКП.

Разом з цим згідно з положеннями статті 319 Цивільного кодексу України власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Держава не втручається у здійснення власником права власності.

При цьому положення частини шостої статті 46 Закону України «Про ринок електричної енергії», якими визначено функції, права та обов'язки оператора системи розподілу, містять заборону лише на право здійснення оператором системи розподілу діяльності з купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії, крім купівлі-продажу для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її розподіл електричними мережами та врегулювання небалансів електричної енергії.

Отже, оператор системи розподілу має право на здійснення будь-якої господарської діяльності, не забороненої законом.

У той же час зазначаємо, що на сьогодні питання доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики, у тому числі використання опор ліній електропередавання для розміщення елементів вуличного освітлення, у частині визначення умов, порядку та вартості доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики для розміщення елементів вуличного освітлення законодавчо не врегульовано.

Ураховуючи вищезазначене та той факт, що розміщення елементів вуличного освітлення є надзвичайно важливим як для соціально-економічного розвитку територіальних громад, так і для господарського комплексу, питання визначення правових, економічних та організаційних засад під час розміщення елементів вуличного освітлення на електричних мережах операторів систем розподілу потребує законодавчого врегулювання.

Окремо зазначаємо, що у разі надання НКРЕКП повноважень щодо регулювання, моніторингу та контролю за діяльністю суб'єктів господарювання щодо надання доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики, у тому числі для розміщення елементів вуличного освітлення, шляхом внесення змін до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», яким визначено завдання та функції Регулятора, НКРЕКП матиме можливість здійснювати регулювання та контроль за здійсненням цієї діяльності.

Щодо ціни на природний газ

Положеннями статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон України) з 01.10.2015 НКРЕКП не має повноважень щодо забезпечення

проведення цінової політики на ринку природного газу (у частині встановлення цін на природний газ).

Крім того, відповідно до статті 3 Закону України ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема, забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу, у тому числі забезпечення першочергового інтересу безпеки постачання природного газу, вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу незалежно від держави, згідно із законодавством якої вони створені, вільного вибору постачальника природного газу.

Закон України передбачає, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (транспортування, розподіл, зберігання природного газу), з іншого – розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку природного газу. Тобто на оптовому і роздрібному ринках природного газу має діяти принцип вільного ціноутворення (крім випадку, коли з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу покладені спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України), що передбачено частиною другою статті 12 Закону України.

Так, згідно з положеннями частини другої статті 12 Закону України постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.

Згідно з абзацом першим частини першої статті 11 Закону України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Таким чином, відповідно до Закону України питання щодо ціноутворення на природний газ, зокрема для побутових споживачів, не належить до компетенції НКРЕКП.

Звертаємо увагу на те, що постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється за вільними цінами.

Разом з тим зазначаємо, що відповідно до положень пункту 31 розділу III Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (із змінами) (далі – Правила), побутовий споживач, зокрема, має право на:

вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника;

отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), порядок плати за спожитий природний газ, права та обов'язки постачальника та побутового споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і побутовим споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та іншу інформацію відповідно до договору постачання природного газу.

Крім того, відповідно до положень пункту 34 розділу III Правил постачальник зобов'язаний, зокрема:

публікувати на власному вебсайті та в особистому кабінеті споживача детальну інформацію про зміну цін на природний газ за п'ять днів до введення їх у дію. Зміна ціни на природний газ може здійснюватися виключно з 01 числа місяця;

публікувати на власному вебсайті та в особистому кабінеті споживача ціну на природний газ у рамках надання послуг на умовах базової річної пропозиції до 25 квітня поточного року;

надавати побутовим споживачам інформацію, передбачену Законом України «Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення», зокрема щодо ціни природного газу, порядку плати за спожитий природний газ, прав та обов'язків побутового споживача, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та інші відомості згідно з вимогами та умовами цих Правил, як вказано в договорі постачання природного газу побутовим споживачам. Жодні додаткові витрати за надання інформації побутовим споживачем не оплачуються;

визначати ціну на природний газ з урахуванням вимог чинного законодавства.

Таким чином, для отримання інформації щодо ціни на природний газ Ви можете звернутись безпосередньо до постачальника природного газу або ознайомитися з зазначеною інформацією на офіційному сайті відповідного постачальника природного газу.

Щодо управління газорозподільними системами, що належать державі

Правовий статус НКРЕКП, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначає Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП).

При цьому відповідно до положень статті 17 Закону про НКРЕКП, якою визначено функції та повноваження Регулятора, НКРЕКП для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, зокрема, приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до її компетенції.

Разом з тим відповідно до положень Примірного договору експлуатації газорозподільних систем або їх складових, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 95, сторонами договору є Міністерство енергетики та захисту довкілля України як орган управління газорозподільними системами, власником яких є держава, або їх складовими та відповідний Оператор ГРМ.

Ураховуючи зазначене, питання проведення інвентаризації газорозподільних систем не належить до компетенції НКРЕКП.

З повагою
Член НКРЕКП

Д. Коваленко